

hematit - krevet

Hemera - v gréckej mytológii bohyňa jasného dňa, dcéra bohyne noci *Nyx/Nykté* a boha tmy *Ereba*; jej súrodencami boli *Nemesis, Aiter/Éter, Chárón*; v neskorších mýtoch splývala s bohyňou raných zore *Eós* (s rímskou *Aurorou*)

www v súvislosti s heslom *teogónia*: na začiatku bol večný, nekonečný a temný *Chaos*; obsahoval v sebe prameň života sveta; všetko vzniklo z Chaosu, celý svet i nesmrteľní bohovia; z Chaosu vznikla aj bohyňa Zem - *Gaia*; niekde v hĺbke sa zrodil chmúrny *Tartaros*, strašná prieťa plná večnej tmy; z Chaosu, prameňa života, vznikla tiež mocná sila, všetko ožívujúca Láska – *Eros*; vtedy sa začal tvoriť svet; nekonečný Chaos stvoril zo seba večné Temno – *Ereba* a temnú Noc – *Nyx*; a z Nyx a Ereba vzniklo večné Svetlo – *Aitros* a radostný deň – *Hemeros*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/H%C3%A9mera%C3%A1>

Hemessen Jan Sanders van - (†1566); flámsky renesančný maliar; hral dôležitú úlohu vo vývoji žánrovej maľby; cez svoje veľké scény s náboženskými a svetskými námetmi sa zameriaval na ľudské nedostatky, ako je chamtvosť a márnosť; maľoval tiež portréty

https://en.wikipedia.org/wiki/Jan_Sanders_van_Hemessen

<https://www.google.sk/search?q=Jan+Sanders+van+Hemessen&espv=2&biw=1844&bih=995&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CB4QsARqFQoTCKLw0qvG5McCFYRuFAodeyoLhQ&dpr=1>

J. Sanders van Hemessen: Vanitas (1535-1540)

J. Sanders van Hemessen: Márnotratný syn (16.st.)

J. Sanders van Hemessen: Povolanie sv. Matúša (1548)

J. Sanders van Hemessen: Chirurg (1550-1555)

J. Sanders van Hemessen: Alegória (1550)

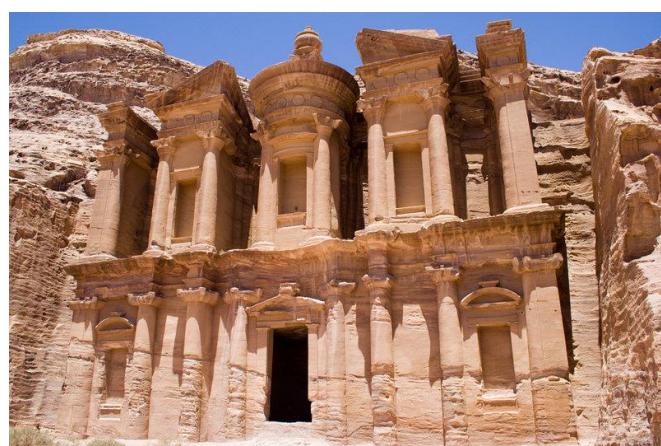

J. Sanders van Hemessen: Izák žehná Jákoba (1536)

hemisféra - polgúľa; pozri *zem*; *guľa*

hemispeos - Dudák v súvislosti s heslom *egyptský chrám*: grécke pomenovanie *skalného chrámu*, ktorý sa čiastočne nachádza v skalnom masíve; *speos* je vytesaný celý v skale

<http://es.wikipedia.org/wiki/Speos>

chrám typu hemispeos v Petre (Jordánsko)

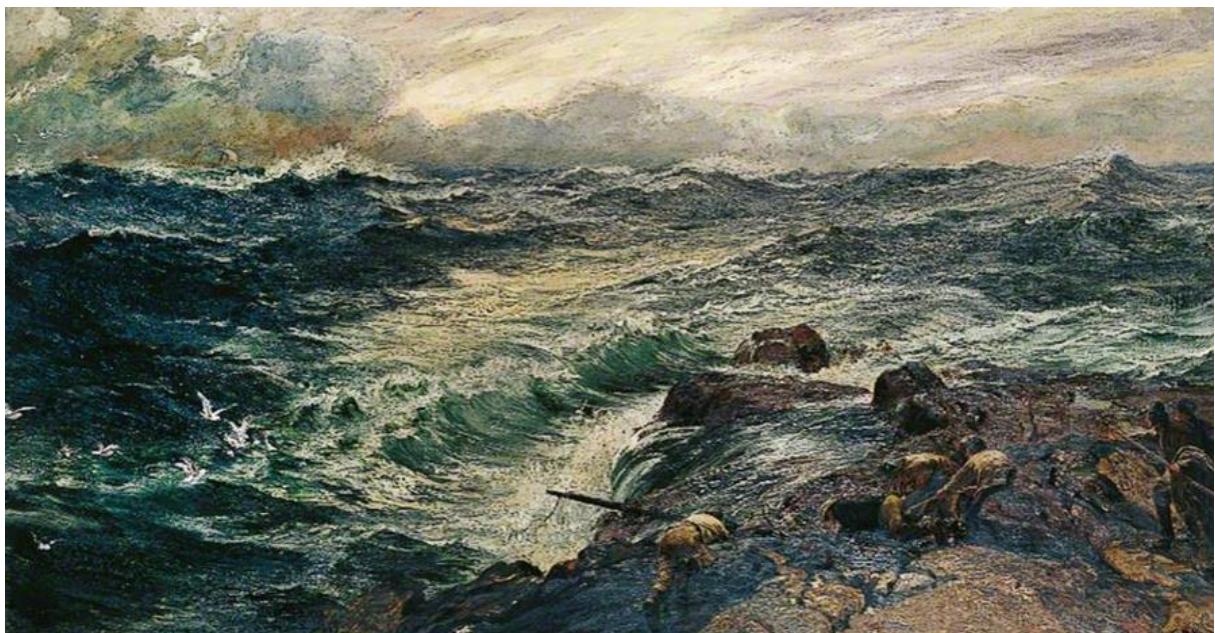
Hemy Charles Napier - (†1917); britský maliar, najlepšie známy pre svoje námorné obrazy

https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Napier_Hemy

<https://www.google.sk/search?q=Charles+Napier+Hemy&espry=2&biw=1851&bih=995&tbo=isc&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CJIBElkeahUKEwjX67-L4JDJAhWFwBQKHeK0Dg8&dpr=1>

Ch. N. Hemy: Stratený (19.-20.st.)

Ch. N. Hemy: Dravé vtáky (19.-20.st.)

hena/henne/hinna - prírodné oranžové farbivo z listov kríka Lawsonia intermis, používané k farbeniu textílií, vlasov a nechtov a chodidel už v starom *Egypte* (pozri d'alej *kohlos*); vetvičky a listy rozotrené vo vápennom mlieku alebo inom zásaditom roztoku; ako farba v Európe pod názvom *červená hena* alebo *pravá alkana*; pozri *farbivo organické*; *móda*

Hendrick van Cleve I - (?); flámsky maliar, aktívny v Antverpách 1489 až 1519); učiteľ *Jána Sanders van Hemessen*

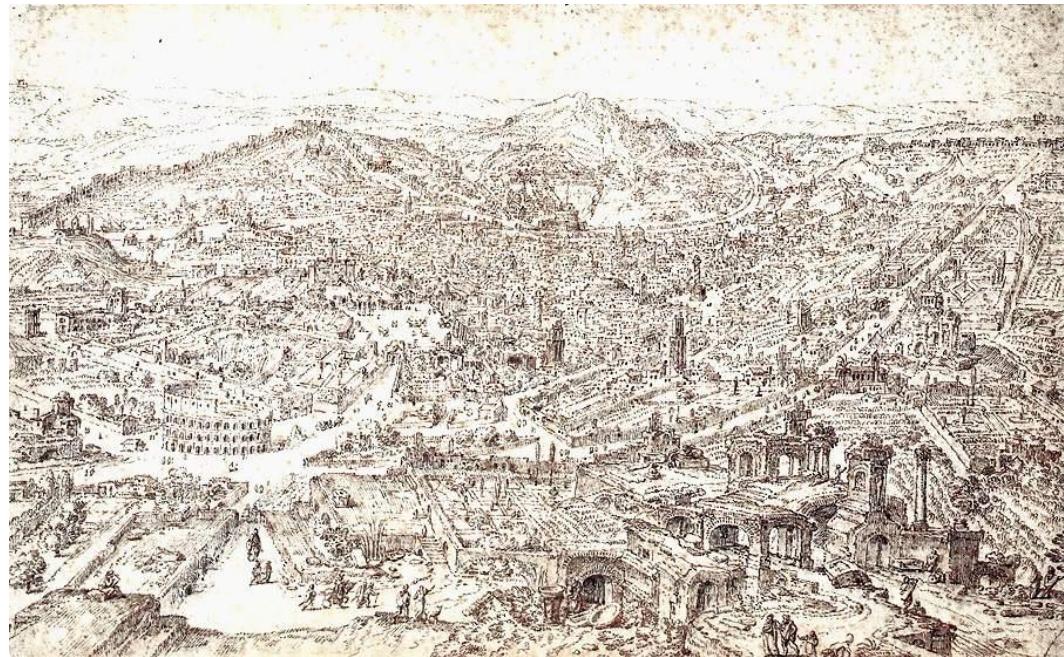
Hendrick van Cleve III - (†1589); tiež *Hendrik III van Cleve*, Van Cleef, Van Cleven alebo van Cleves; flámsky renesančný maliar a rytec, syn a žiak Willema van Cleve staršieho a starší brat Martena van Cleve staršieho a Willema van Cleve mladšieho; je nazývaný „tretí“, aby ho odlišili od Hendrika van Cleve I (registrovaný ako majster cechu svätého Lukáša 1489-1490) a Hendricka II (cechu svätého Lukáša, 1534), o ktorých nič iné je známe

http://fr.wikipedia.org/wiki/Hendrik_III_van_Cleve

https://en.wikipedia.org/wiki/Hendrick_van_Cleve_III

Hendrick III van Cleve: Stavba babylonskej veže (16.st.)

Hendrick III van Cleve: Pohľad na Rím (rytina, 16.st.)

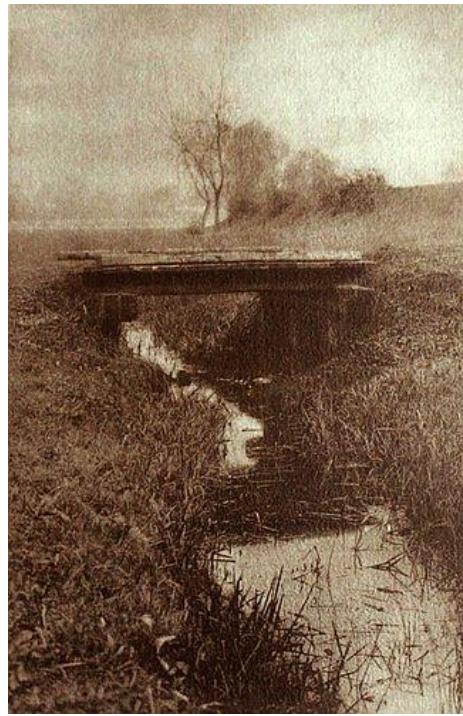
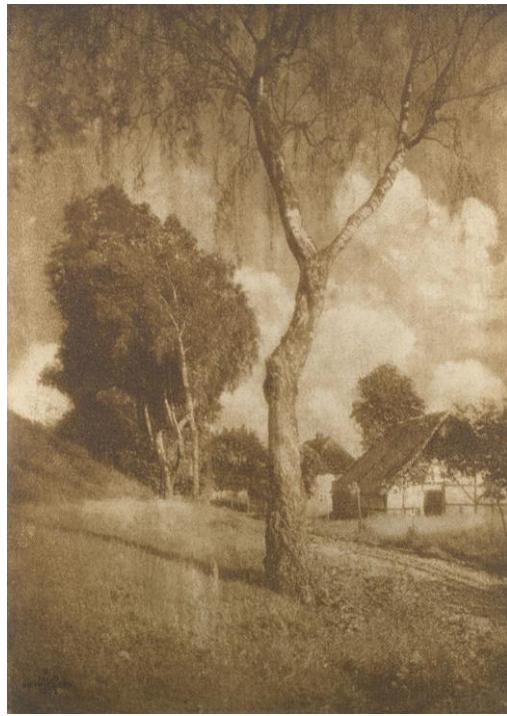
Hendrick van Cleve IV - (†1646); flámsky historický maliar
Hendricks Wybrand - (†1831); holandský maliar

http://en.wikipedia.org/wiki/Wybrand_Hendicks

W. Hendricks: Šijúca žena (1800-1810)

Henneberg Hugo - (†1918); rakúsky piktografický fotograf 20.st.; venoval sa prevažne krajinárskej fotografii; pozri *piktorializmus*

H. Henneberg: Motív z Pomoranska (1895-96)

H. Henneberg: Most (1896)

Hennequin de Bruges - (†1400); tiež *Jan Bondol*, *Jean de Brugesal* alebo *Jean Bandol*; bol prvý preslávený flámsky maliar brugskej školy, o ktorom sú nejaké informácie; od 1368 žil na kráľovskom dvore vo Francúzsku ako kráľovský maliar *miniatúr* a *kartónov* a komorník Karol V.; v 1304 sa objavuje jeho titul *Regis pictor* („Maliar francúzskeho kráľa“) a r. 1317 sa stáva aj maliarom kráľovnej; Hennequin de Bruges je známy miniatúrami, považovanými vo svojej dobe za najlepšie; v r. 1372 vyzdobuje miniatúrami *bibliu historiée*, najmä s vyobrazením portrétu Karola V.; r. 1376 maľoval vojvodu z Anjou a návrhy pre slávne gobelíny vyrobené v parížskej dielni Nicolasom Bataille a Robertom Poissonom (pozri *Apokalypsa z Angers*)

http://en.wikipedia.org/wiki/Jean_Bondol

Hennequin de Bruges: Jean de Vaudetar predstavuje svoj dar knihy Karlovi V.

henne - hena

Henner Jean Jacques - (†1905); francúzsky maliar, známy svojím použitím *sfumata* a *šerosvitu* pri maľovaní aktov a náboženských námetov a portrétov; pozri *francúzski maliari 19.st., francúzski maliari 20.st., akademickí umelci*

http://en.wikipedia.org/wiki/Jean-Jacques_Henner

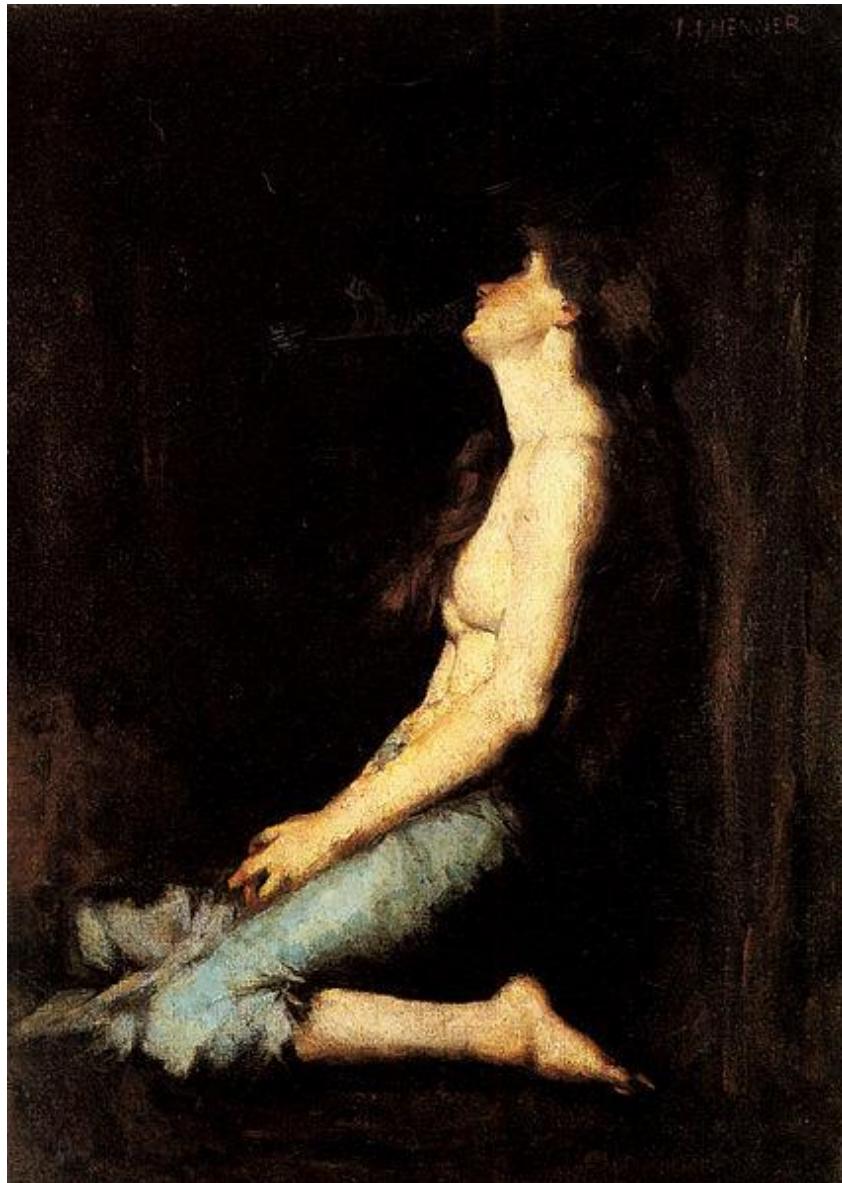
<http://consentidoscomunes.blogspot.sk/2012/11/jean-jacques-henner-cuerpos-de-luz-ii.html>

<http://inspirationalartworks.blogspot.sk/2010/08/jean-jacques-henner.html> (prehľad diel)

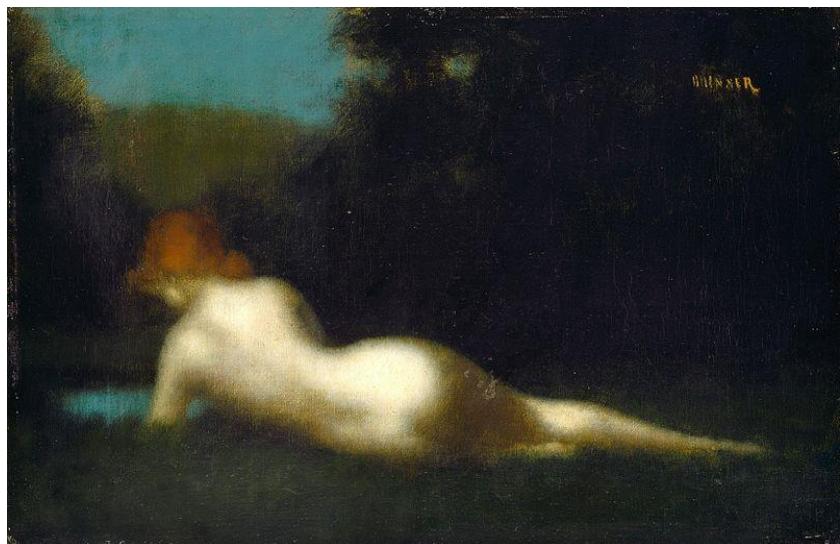
https://www.google.sk/search?q=Henner+Jean+Jacques&espv=2&tbo=isch&imgil=TAwB3ow97IUuuM%253A%253BbGMdSajbe3ejhM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.wikigallery.org%25252Fwiki%25252Fpainting_223192%25252FJean-Jacques-Henner%25252FMademoiselle-Dodey&source=iu&pf=m&fir=TAwB3ow97IUuuM%253A%25252CbGMdSajbe3ejhM%25252C_&usg=_Fis-Ynb28wP6p4b74sa32ZF0ebM%3D&biw=1850&bih=995&ved=0CDAQyjc&ei=vDVdVPjHCM7Zas63gfgO#facrc=&imgdii=&imgrc=TAwB3ow97IUuuM%253A%253BbGMdSajbe3ejhM%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.wikigallery.org%25252Fpaintings%25252F223001-223500%25252F223192%25252Fpainting1.jpg%3Bhttp%253A%25252F%25252Fwww.wikigallery.org%25252Fwiki%25252Fpainting_223192%25252FJean-Jacques-Henner%25252FMademoiselle-Dodey%3B486%3B660

J.- J. Henner: Cudná Zuzana (1865)

J.-J. Henner: Samota (19.-20.st.)

J.- J. Henner: Ležiaci akt (19.-20.st.)

J.- J. Henner: Kristus v hrobe (1879)

J.- J. Henner: Bara (camaieu brun, 19.st.)

hennin - tiež burgundský čepiec; dámsky čepiec z 14.-15.st. v podobe vysokého kužeľu z papiera alebo škrobeného plátna; kužeľ potiahnutý hodvábom, po jeho zadnej strane niekedy aj cez tvár splýval priehľadný závoj; neskôr v tvare polmesiaca alebo s dvoma hrotmi; móda burgundského panovníckeho dvora; pomenovanie odvodené z arab. slova hanin – „milo znejúci“; nosený prevažne vo francúzskom kráľovstve, burgundskom vojvodstve, Nemecku, Holandsku a krajinách Koruny českej a Uhorskom kráľovstve; jeho rozšírenie údajne spojené s Isabelou Bavorskou, ktorá ho mala mať na hlave počas svojho zasnúbenia s francúzskym kráľom Karolom VI v r. 1385; pozri *móda; módne doplnky, odev*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Hennin>

<http://rosaliegilbert.com/hatsandhennins.html>

<https://www.google.sk/search?q=hennin&espv=2&biw=1848&bih=995&tbs=isch&tbo=u&sourc e=univ&sa=X&ved=0CB4QsARqFQoTCMjTu8Gr38YCFcXsFAodxGIESA>

H. Memling: Podobizeň Marie Moreelovej (1480)

R. van der Weyden: Isabella Portugalská, vojvodkyňa z Burgundska (kópia, 1445-1450)

J. van Eyck: Portrét Margaréty van Eyck (1439)

K. Witz: Ester pred Ahasverom (1434-1435)

Q. Massys: Groteskné stará žena (1513)

Henoch - Nový biblický slovník: 1.syn *Kaina*, po ktorom bolo aj pomenované aj mesto (*Genezis 4,17*); Heinz-Mohr uvádzajú líniu Šéta (tretieho syna *Adama a Evy*)
2.syn Jereda a otec Metúšelacha (*Genezis 5,18-21*); muž výnimočnej svätości a Hospodin si ho k sebe vzal obdobne ako *Eliáša* bez toho, že by zomrel; v tom prípade Henochovo *nanebovzatie* zohralo istú úlohu pri vzniku židovskej nádeje na život s Bohom po smrti; legenda o Henochovi vznikla pravdepodobne v babylonskej *diaspóre* ako náprotivok legiend o predpotopných mezopotámskych mudročoch; tak sa Henoch stal pôvodcom *písma* a prvým mužom, ktorému Boh odhalil tajomstvo *vesmíru* a ktorý ho v písomnej podobe odovzdal ďalším generáciám; v starnej tradícii vyniká jeho múdrost' v oblasti vedy, ktorú získal pri svojich cestách po nebesiach, na ktorých ho sprevádzal anjelský sprievodca; súčasťou týchto múdrostí sú astronomické, *kozmografické* a meteorologické znalosti, spolu so slnečným kalendárom, používaným v *Kumránu*; Henoch bol tiež božím prorokom proti *padlým anjelom* (na čele boja proti nim stál *archanđel Gabriel*); neskôršia tradícia z 2.st.pr.Kr. zdôrazňuje jeho etické učenie a jeho *apokalyptické* zjavenia o smerovaní ľudských dejín k *poslednému súdu*; niektoré neskôršie

židovské tradície ho stotožňujú s takmer božkou postavou; ranokresťanské mesiášske spisy vyjadrujú nádej, že sa pred definitívnym koncom sveta vráti spolu s Eliášom na zem; pozri *vinohradník* (Heinz-Mohr); *nanebovstúpenie* (Heinz-Mohr); *Sirény* (Heinz-Mohr)

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Henoch (Norimberská kronika, 1493)

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Prvé obdobie sveta. Rodokmeň Henocha (kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

Henochova kniha - alebo 1.Kniha Enochova alebo Etiópsky Henoch alebo Henoch etiópsky, lat. Henoch aethiopicus; skratka Hen.aeth alebo 1 Hen; jeden z najznámejších starozákonných *apokryfov*; je to celkovo päť pôvodne samostatných kníh, ktoré sú spojené postavou Henochovou; Henoch je ako prastará biblická postava príjemcom nadprirodzených zjavení o behu a podstate sveta; kniha spadá do apokalyptického žánru a niektoré jej časti sú typickými a rýdzimi *apokalypsam*; predstavuje tiež najcennejší historicko-literárny zdroj predstáv o *anjeloch*; najstaršie časti pochádzajú

zo 4.st.pr.Kr., no niektoré pasáže boli prepracované v 2.st.; spis je známy aj pod názvom *Kniga múdrosti* (?); pozri *Ábel, Henoch*

https://sk.wikipedia.org/wiki/1._kniha_Henochova

henoteismus - gréc. ἕνος θεός/henas theos – „jeden boh“; označenie *náboženstva*, ktoré uctieva jedného hlavného či najvyššieho boha, ale, na rozdiel od náboženstiev monoteistických, nevylučuje ani nepopiera existenciu iných bohov (*polyteizmus*); podobný význam má aj slovo monolatria; pojem henoteismus vytvoril nemecký filozof Friedrich Schelling (†1854), ktorý heno a spopularizoval ho nemecký indológ Max Müller (†1900), ktorý ním charakterizoval indické náboženstvá; za príklad môže poslúžiť kemetizmus či gréckej náboženstvo; henoteistické poňatie viery môžeme nájsť tiež v učení mormónov

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Henoteismus>

Henri-Deux - štýlové obdobie vrcholnej francúzskej renesancie (1540-1580), ktoré patria do čias vlády kráľa Henricha II. (vláda 1547-59) a ktoré pokračovalo aj v čase vlády jeho nástupcov; v porovnaní so štálom *Francois-Premier* sa už v ňom naplno presadila renesancia; architekti (P.Lescot, P.Delorme) dodržiavali prísnu proporcionalitu a orientovali sa na antiku a taliansku renesanciu; významnými príkladmi slohu (prúd *barokového klasicizmu*) sú najmä západné križlo *Louvre*, zámocká kaplnka v Anet; nasledoval sloh *Henri-Quatre*; pozri Dudák: *renesancia*

Henri-Quatre - štýlové obdobie francúzskej neskorej renesancie (1580-1620) v čase vlády kráľa Henricha IV.; nasledovalo po štýle *Henri-Deux*; zakladané parížske námestia podľa vzoru *Florencie* a *Benátok*, najmä Place Dauphine a Place Royale (dnes Place des Vosges); nasledoval štýl *Louis Treize*; pozri Dudák: *renesancia*

Henri Robert - (†1929); americký maliar a pedagóg; bol vedúcou postavou *Ashcan School*

https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Henri

<https://www.google.sk/search?q=Henri+Robert&espv=2&biw=1838&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwj6qe665KXNAhVMWxQKHUErDBwQsAQIGQ&dpr=1>

R. Henri: Sneh v New Yorku (1902)

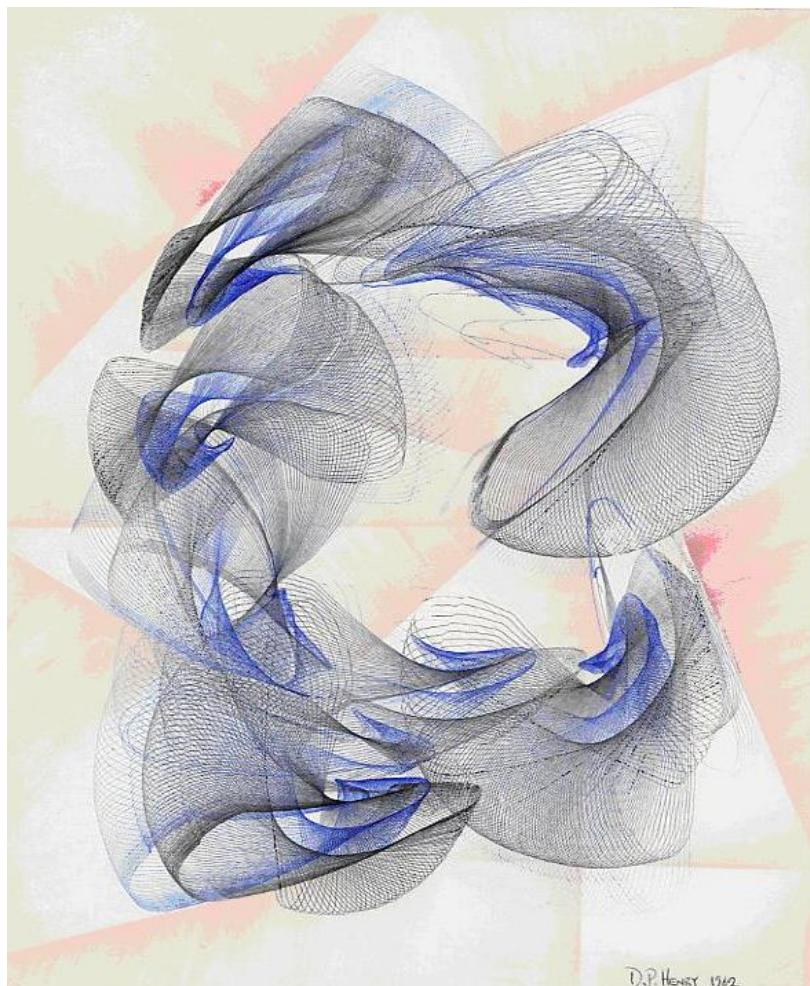
Henriet Israël -

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=19

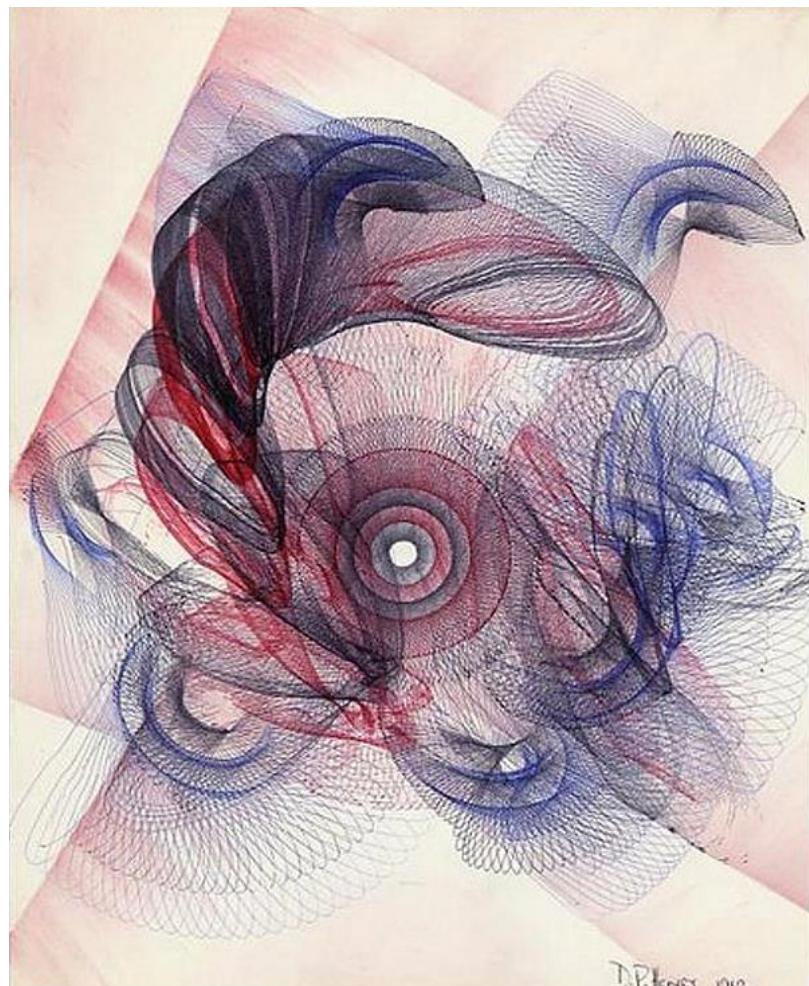
Henry Desmond Paul - (†2004); lektor Manchester University a docent v filozofie; jeden z mála skorých britských priekopníkov počítačového umenia z roku 1960; jeho strojovo generované efekty možno považovať za rané príklady počítačovej grafiky, „zhotovovania perokresby za pomoci počítača a kreslenia strojom“; pozri matematickí umelci, generované umenie, britskí umelci 20.st., britskí umelci 21.st.

https://en.wikipedia.org/wiki/Desmond_Paul_Henry
<http://bumbumbum.me/2010/09/10/desmond-paul-henry-computer-art/>

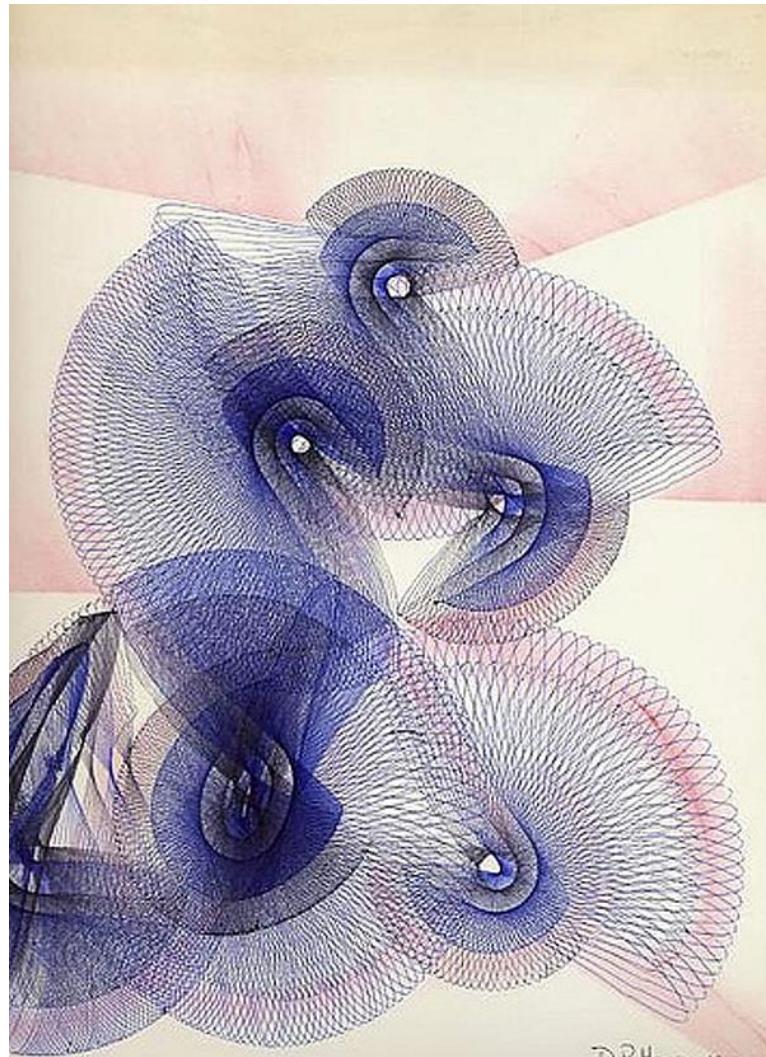
<https://www.google.sk/search?q=Desmond+Paul+Henry&espv=2&biw=1846&bih=995&tbo=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjQitDS2L3OAhWEOBQKHQoGDJ0QsAQIGQ>

D. P. Henry: Strojovo generovaný efekt (generované umenie, 1962)

D. P. Henry: Strojovo generovaný efekt (generované umenie, 1962)

D. P. Henry: Strojovo generovaný efekt (generované umenie, 1962)

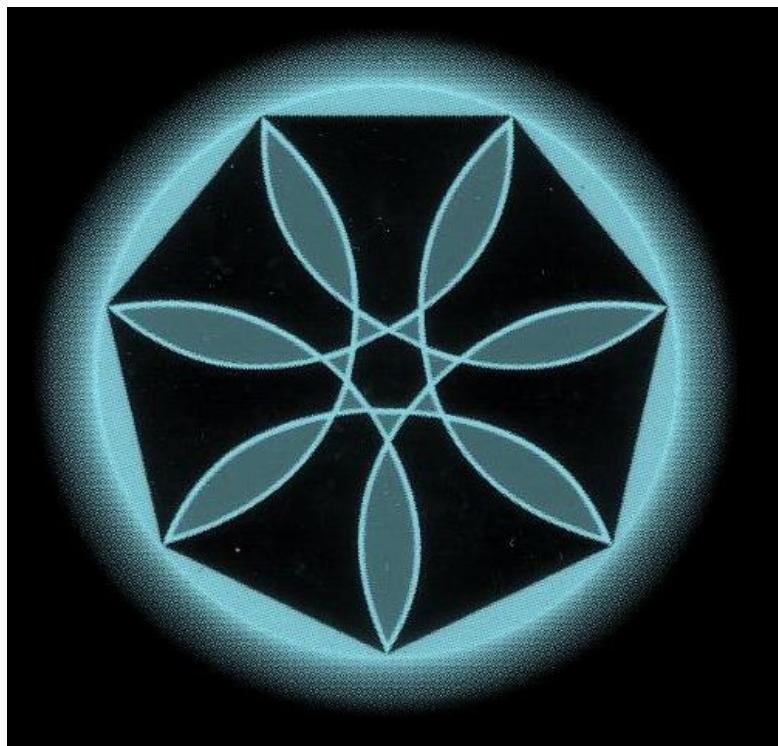

D. P. Henry: Strojovo generovaný efekt (generované umenie, 1962)

hep/hip - angl.; www v súvislosti s heslom hipster: termín hip, resp. hipster populárny v 40.rokoch 20.st. výraz populárny medzi médiami, ktoré tak označovali fanúšikov jazzu; hipsteri spočiatku označovaní ako *hepcats*; výraz hep a cat bol používaný na označenie osoby, nie subkultúry
hepcats/hipcæts - angl.; singulár hepcat/hipcæt

www v súvislosti s heslom *hipster*: počiatočné pomenovanie príslušníkov subkultúry hipster

heptateuch - gréc. hepta v zloženinách prvá časť s významom „sedem“ (pozri *symboly číselné 7*); *sedem kníh Starého zákona* (*Päť kníh Mojžíšových*, Kniha Jozuova, Kniha sudscova), lebo podľa mienky niektorých odborníkov tieto knihy tvorili kedysi jedno samostatné dielo; pozri *Pentateuch*, *Septuaginta*, *hexateuch*

Konštrukcia heptatechu

Hepworthová Barbara - (†1975); anglická sochárka; jej práca je príkladom *modernizmu* porovnateľná s takými súčasníkmi ako Ivon Hitchens, Henry Moore, Ben Nicholson, Naum Gabo; spolu s nimi prispela k rozvoju moderného umenia, najmä sochárstva vo Veľkej Británii; pozri *abstraktné umenie*

http://en.wikipedia.org/wiki/Barbara_Hepworth

- A. Hepworthová: Obrázok pre krajinu (1960)
- A. Hepworthová: Dve formy